

bête membra vestra fervire iustitiæ in sanctificationem.

20. Cum enim servi essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ.

21. Quem ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est.

22. Nunc verò liberati à peccato, servi autem facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem verò vitam æternam.

23. Stipendia enim peccati, mors. Gratiã autem Dei, vita æterna, in Christo Iesu Domino nostro. ^α

CAPUT VII.

Quæ & qualis sit peccati servitus, idque ex Legis servitute illustrat; simul, quod illi erat propositum, ostendit per Legem Moysaïcam iustificari neminem coram Deo, nosque per fidem in Christum Iesum ab eo Legis iugo esse liberatos. Quia lex homini, quãdiu vivit dominatur, atque ex matrimonij similitudine, nos iam non esse Legi obnoxios probat. Lex est vice mariti, eaque mortua est per Christi mortem. Christus est instar secundi mariti, cui nupsimus mortuã Legem.

1. **A**n ignoratis fratres (scientibus enim legem loquor) quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit?

* 1. Cor. 7. 39. 2. * Nam quæ sub viro est mulier, vivente viro, alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viri.

3. Igitur, vivente viro, vocabitur adultera si fuerit cum alio viro: si autem mortuus fuerit vir eius, liberata est à lege viri: ut non sit adultera si fuerit cum alio viro.

4. Itaque fratres mei & vos mortificati estis legi per corpus Christi: ut sitis alterius, qui ex mortuis resurrexit, ut fructificemus Deo.

5. Cum enim essemus in carne, passionibus peccatorum, quæ per legem erant, operabantur in membris nostris, ut fructificarent morti.

6. Nunc autem soluti sumus à lege mortis, in qua detinebamur, ita ut serviamus in novitate spiritus, & non in vetustate litteræ.

7. Quid ergo dicemus? lex peccatum est? Absit. Sed peccatum non cognovi, nisi per legem: nam concupiscentiam nesc-

iebam, nisi lex diceret: * Non concupisces. ^{*Exod. 20. 17. Deut. 5. 21.}

8. Occasione autem accepta, peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. Sinè lege enim peccatum mortuum erat.

9. Ego autem vivebam sinè lege aliquando. Sed cum venisset mandatum, peccatum revixit.

10. Ego autem mortuus sum: & inventum est mihi mandatum, quod erat ad vitam, hoc esse ad mortem.

11. Nam peccatum occasione accepta per mandatum, seduxit me, & per illud occidit.

12. * Itaque lex quidem sancta, & mandatum sanctum, & iustum, & bonum. ^{* 1. Tim. 1. 8.}

13. Quod ergo bonum est, mihi factum est mors? Absit. Sed peccatum, ut appareat peccatum, per bonum operatum est mihi mortem: ut fiat supra modum peccans peccatum per mandatum.

14. Scimus enim quia lex spiritalis est: ego autem carnalis sum venundatus sub peccato.

15. Quod enim operor, non intelligo. non enim quod volo bonum, hoc ago: sed quod odi malum, illud facio.

16. Si autem quod nolo, illud facio: consentio legi, quoniam bona est.

17. Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum.

18. Scio enim quia non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum. Nam velle, adiacet mihi: perficere autem bonum, non invenio.

19. Non enim quod volo bonum, hoc facio: sed quod nolo malum, hoc ago.

20. Si autem quod nolo, illud facio: iam non ego operor illud, sed quod habitat in me, peccatum.

21. Invenio igitur legem, volenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet.

22. [†] Condeléctor enim legi Dei secundum interiorem hominem: ^{† PRO REMISS. PECCATORUM.}

23. video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis.

24. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?

25. Gratiã Dei per Iesum Christum Dominum nostrum. ^α Igitur ego ipse mente servio legi Dei: carne autem, legi peccati,

CA-

CAPUT VIII.

Vita secundum carnem, & vita secundum spiritum sibi invicem opposita. Spiritus in nobis orat. Gratiã vires.

1. **N**ihil ergo nunc damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu: qui non secundum carnem ambulat.

2. Lex enim spiritus vitæ in Christo Iesu liberavit me à lege peccati & mortis.

* Act. 15. 10. 3. * Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem: Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnavit peccatum in carne,

4. ut iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus, sed secundum spiritum.

5. Qui enim secundum carnem sunt: quæ carnis sunt, sapiunt, qui verò secundum spiritum sunt: quæ sunt spiritus, sentiunt.

6. Nam prudentia carnis, mors est: prudentia autem spiritus, vita, & pax.

7. quoniam sapientia carnis inimica est Deo: legi enim Dei non est subiecta: nec enim potest.

8. Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt.

9. Vos autem in carne non estis, sed in spiritu: si tamen spiritus Dei habitat in vobis. Siquis autem Spiritum Christi non habet: hic non est eius.

10. Si autem Christus in vobis est: corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus verò vivit propter iustificationem.

* Act. 3. 15. & 5. 30. & 13. 38. Sup. 4. 24. 1. Cor. 6. 14. & alibi. 11. * Quod si Spiritus eius, qui suscitavit Iesum à mortuis, habitat in vobis: qui suscitavit Iesum Christum à mortuis, vivificabit & mortalia corpora vestra, propter inhabitantem Spiritum eius in vobis.

12. Ergo [†] fratres debitores sumus non carni, ut secundum carnem vivamus.

† DOM. 8. POST PENTEC. 13. * Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

14. Quicumque enim spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei.

* 2. Tim. 1. 7. * Gal. 4. 5. 15. * Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum ^{*} adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba (Pater.)

16. Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei.

17. Si autem filii, & heredes: heredes

quidem Dei, coheredes autem Christi: ^α si tamen compatiatur, ut & conglorificemur.

18. [†] Existimo enim quod [†] non sunt [†] condignæ passionibus huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. ^{† DOM. 4. POST PENTEC. † DE PLUR. MART.}

19. Nam expectatio creaturæ, revelationem filiorum Dei expectat.

20. Vanitati enim creatura subiecta est non volens, sed propter eum, qui subiecit eam in spe:

21. quia & ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei.

22. Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit, & parturit usque adhuc.

23. Non solum autem illa, sed & nos ipsi primitias spiritus habentes: & ipsi intrà nos gemimus adoptionem filiorum Dei expectantes, redemptionem corporis nostri. ^α

24. Spe enim salvi facti sumus. Spes autem, quæ videtur, non est spes: nam quod videt quis, quid sperat?

25. Si autem quod non videmus, speramus: per patientiam expectamus.

26. Similiter autem & Spiritus adiuvat infirmitatem nostram: nam quid oramus, sicut oportet, nescimus: sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

27. Qui autem scrutatur corda, scit quid desideret Spiritus: quia secundum Deum postulat pro sanctis.

28. Scimus autem quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti.

29. Nam quos præcavit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filij sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus.

30. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & iustificavit: quos autem iustificavit, illos & glorificavit.

31. Quid ergo dicemus ad hæc? si Deus pro nobis, quis contra nos?

32. Qui etiã proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum: quo modo non etiã cum illo omnia nobis donavit?

33. Quis accusabit adversus electos Dei? Deus qui iustificat,

34. quis est qui condemnat? Christus Iesus, qui mortuus est, immò qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiã interpellat pro nobis.

Bbbbb 3 35. Quis